

Proč transformujeme

**NEPLÁNUJEME POUZE NOVÉ SOCIÁLNÍ SLUŽBY,
PLÁNUJEME SPÍŠE TO, JAK CHCE ČLOVĚK S POSTIŽENÍM
ŽÍT, BYDLET, PRACOVAT...**

Co je TRANSFORMACE

- **Transformace** je změna velkokapacitní ústavní služby pro lidi s postižením na bydlení a podporu v běžném prostředí. Lidé s postižením díky transformaci přecházejí z velkých ústavů do bytů či rodinných domů v běžné zástavbě a žijí způsobem života, který je obvyklý pro jejich vrstevníky.
- Proces změny řízení, financování, vzdělávání, místa a formy poskytování tak, aby výsledným stavem byla péče poskytována v běžných životních podmínkách.

O co jde

- **Zkvalitňování životních podmínek** stávajících klientů pobytových zařízení
- **Naplňování lidských práv** klientů pobytových zařízení – a zejména právo na plnohodnotný život srovnatelný s vrstevníky zdravé populace
- **Přeměna velkokapacitních služeb sociální péče (ÚSP)** – opouští se model z 50. let minulého století
- **Vytvořit koordinovanou síť služeb** pro uživatele umožňujících život v přirozené komunitě v dané lokalitě.
- Přehodnocení **zdrojů** (finančních, personálních, metodických) a **systemu řízení** služby – distance od patologie vznikající v ústavních typech služeb

Východiska transformace

- Listina základních práv a svobod
- Úmluva OSN o právech osob se zdravotním postižením
- Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách
- Usnesení vlády ČR č. 127 ze dne 21. 2. 2007 „Koncepce podpory transformace pobytových sociálních služeb, poskytovaných v přirozené komunitě uživatele a podporující sociální začlenění uživatele do společnosti“

Vazba na legislativu

50.–60. léta - ústavní model

- Ústav sociální péče – nerozčleněna typologie služeb pro lehčí typy zdravotního postižení, lidé bez rodinného zázemí i lehkými typy postižení přecházely do ÚSP:
  - paušální zbavení způsobilosti k právním úkonům,
  - zbavení OP,
  - péče zajišťována zdravotnickým personálem, sociální práce potlačována...

r. 2006 - model sociálního začlenění

zákon o sociálních službách č. 108, vyhláška č. 505

- Domov pro osoby se zdravotním postižením
  - poskytnutí ubytování, poskytnutí stravy,
  - pomoc při zvládnutí běžných úkonů péče o vlastní osobu,
  - pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu,
  - výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti,
  - zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
  - sociálně terapeutické činnosti,
  - pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí,
  - pomoc při komunikaci vedoucí k uplatňování práv a oprávněných zájmů.

• Chráněné bydlení

- poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy,
- poskytnutí ubytování,
- pomoc při zajištění chodu domácnosti,
- výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti,
- zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
- sociálně terapeutické činnosti,
- pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

• Podpora samostatného bydlení

- pomoc při zajištění chodu domácnosti,
- výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti,
- zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
- sociálně terapeutické činnosti,
- pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

Zdůvodnění změny

Původní stav

- Život v instituci:
  - uživatelé péče jsou **izolováni** od širšího společenství a/nebo **nuceni** ke společnému žití,
  - tito uživatelé péče **nemají dostatečnou moc** nad svými životy a nad rozhodnutími, která se jich týkají,
  - požadavky samotné organizace mají tendenci se **nadřazovat** nad individuální potřeby jednotlivých uživatelů péče,
  - má **kapacitu 30 a více** míst.

Budoucí stav

- Život v komunitě:
  - služby odpovídající **individuálním potřebám** klientů,
  - **integrace** do většinové společnosti,
  - **zkvalitnění** jejich životních podmínek,
  - **maximální rozvoj** jejich osobnosti,
  - **princip normality**,
  - kapacita služby **max. 12 míst**.